

Thema	Duurzaam en spaarzaam watergebruik/Afvoer water
Nummer	9.12

INFILTRATIE VAN HEMELWATER

INHOUD

Mogelijkheden tot infiltratie	2
Systemen.....	2
Oppervlakte-verhardingen	2
Bovengrondse infiltratie voorziening	2
Ondergrondse infiltratievoorziening	3
Plaatsing	3
Voorzorgsmaatregelen.....	3
Waar?.....	3
Wanneer?	3
Vervuiling voorkomen	3
Bronnen	3

Mogelijkheden tot infiltratie

Een infiltratievoorziening zorgt ervoor dat hemelwater via de bodem in de grondwaterlagen sijpelt. Het kan gaan om hemelwater afkomstig van overdekte constructies en verharde oppervlakken, maar ook van de overloop van de hemelwaterput of gezuiverd afvalwater afkomstig van een individuele behandeling van afvalwater. Of je verplicht bent een infiltratievoorziening te plaatsen vind je terug in de fiche '[Regelgeving afvoer hemelwater en afvalwater](#)'. Vanaf oktober 2023 ben je bijna steeds verplicht om bij nieuwbouw of renovatie een infiltratievoorziening te plaatsen

Om infiltratie te kunnen toepassen, is een relatief lage grondwaterstand en een tamelijk doorlatende grond noodzakelijk. Voor sommige infiltratiesystemen is een lagere grondwaterstand nodig dan voor andere. Om dus te weten of infiltratie mogelijk is, welk systeem je best toepast en om de infiltratievoorziening correct te kunnen dimensioneren, ken je best de grondwaterstand en de doorlatendheid van de bodem. Als de infiltratievoorziening onder het grondwaterpeil ligt, zal ze eerder draineren dan infiltreren. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Als de doorlatendheid van de grond te klein is, zal de voorziening dikwijls overlopen. Vooral grof of fijn zand, maar ook zandleem, zijn geschikt voor infiltratie. Leem en klei infiltreren het water zeer traag. Op de [Databank Ondergrond Vlaanderen](#) vind je terug hoe je de gemiddelde grondwaterstand op je perceel kan bepalen en welke grondsoort er in een bepaald gebied aanwezig is. Gebruik daarvoor de tool 'virtuele boring'.

Doe ook steeds minstens 3 infiltratieproeven om de beste locatie voor de infiltratievoorziening te bepalen. Een overzicht van de soorten infiltratieproeven vind je hier: www.vmm.be/water/bouwen/regenwater/infiltratieproeven.

Is infiltratie niet of beperkt mogelijk, dan kan een groendak een oplossing zijn om de hoeveelheid afgevoerd water te beperken.

Systemen

Alle infiltratiesystemen met hun eigenschappen en toepassingsgebied vind je terug in de [infiltratiewaai](#). Hierbij nog enkele algemene aandachtspunten.

Oppervlakte-verhardingen

Beperk in eerste instantie de oppervlakte van je verharding tot wat je echt nodig hebt. Dan heb je meer plaats over voor groen. Beperk de niet-waterdoorlatende verharding tot bijv. het terras. Plaats bij voorkeur geen afvoergoot. Een terras onder een helling van 1 à 2% kan perfect afwateren in de tuin.

Bovengrondse infiltratievoorziening

Bovengrondse infiltratiesystemen hebben tal van voordelen. Heb je voldoende ruimte beschikbaar, kies dan een bovengronds systeem. Bij een ondiepe grondwaterstand (< 1 m) kan je trouwens enkel bovengrondse infiltratie toepassen.

De belangrijkste redenen waarom je zou kiezen voor een bovengronds systeem zijn:

- de lage investeringskost;
- de mogelijk esthetische meerwaarde;
- de toegankelijkheid voor controle van de goede werking en onderhoud;
- geen extra beheerskost.

Hoe eenvoudiger het systeem, hoe beter. Bij voldoende doorlatende grond volstaat een [infiltratiekom](#) om het afgevoerde water voldoende te laten infiltreren. Laat de bodem onvoldoende water door, dan kan je overstappen naar bijv. een [wadi](#).

Ondergrondse infiltratievoorziening

Kan je geen bovengrondse voorziening plaatsen, dan is voor individuele woningen een [infiltratieput](#) de meest logische keuze. Bij een beperkte afwaterende oppervlakte kan onder strikte voorwaarden een [combinatieput](#) (regenwaterput en infiltratie) een optie zijn. Dit moet gemotiveerd worden in de bouwaanvraag.

Plaatsing

Voorzorgsmaatregelen

Zware belasting kan je bodem doen dichtslibben, waardoor hij minder doorlatend wordt. Vrijwaar daarom de zone op je terrein waar je wil infiltreren van zwaar verkeer.

Waar?

Om de stabiliteit van gebouwen niet in het gedrang te brengen plaats je een infiltratievoorziening op een afstand van minimum 4 meter tot gebouwen.

De plaatsing van een infiltratievoorziening is verboden in de 'kruinzone' van een gerangschikte waterloop. Dit wil zeggen binnen een afstand van 5 meter tot een onbevaarbare waterloop en binnen een afstand van 10 meter tot een bevaarbare waterloop.

Let op met de plaatsing in de buurt van bomen. Je riskeert wortelingroei!

Wanneer?

Plaats je infiltratievoorziening wanneer de bodem voldoende droog is. Anders riskeer je verdichting van de bodem waardoor de doorlatendheid afneemt.

Vervuiling voorkomen

Plaats een terugslagbeveiliging op de overloop van je regenwaterput naar je infiltratievoorziening en op de overloop van je infiltratievoorziening naar een gemengd rioleringsstelsel. Het water in een infiltratievoorziening is immers meer vervuild dan het water in een regenwaterput en het water in het gemengde rioleringsstelsel is meer vervuild dan water in je infiltratievoorziening.

Bronnen

- Dialoog vzw
- [Vlaamse milieumaatschappij](#)
- [Waterbewust bouwen: Infiltratiewaaier](#)
- Bram Vogels, 'Infiltratievoorwaarden en dimensionering', VMM, opleiding: de private riolering, Vitruvius Academy
- Yves Dehondt, 'Bovengrondse infiltratiesystemen', Vives, opleiding: de private riolering, Vitruvius Academy

- Tim Blockx, 'Ondergrondse infiltratiesystemen', Fluvius, opleiding: de private riolering, Vitruvius Academy